

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänikannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka on tiettävästi The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR

BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year...\$1.50 6 months...90c

IN CANADA:

One year...\$1.75 6 months...\$1.00

IN FOREIGN COUNTRIES:

One year...\$1.75 6 months...\$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion. Huuennosto sisältää 10nnen ja Duane katuja kuluissa. Puhelin 365. Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta linjalta.

TOIMITUS:

Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajaluettelo o-
sottaa seuraavaa:

UUSIA	164
KATKENNUT	61
PAINOS ON NYT	8,483

KATSAUKSIA

Lieneekö kaunopuhetta vaiko totta?

Presidentti Wilson sanoo toivovansa Yhdysvaltain naisten äänioikeuslain tulevan ratkaistuksi tällä senaatin istuntokaudella. Presidentin julkinen toivomus on lausuttu vastaustaeksi Ranskan naisten äänioikeuskomission kirjeseen, jossa häntä pyydetään julistamaan naisten äänioikeus yhdeksi tulevaisuuden oikeusperiaatteeksi.

"Minun vakaa toivomukseni on, että senaatti antaa tähän kyämykseen oikean vastauksen hyväksymällä naisille äänioikeuden antamisesta ehdotetun perustushakemuksen toiseksi istuntokaudella," sanoo presidentti. Senaatin johtomiehet ovat kysymyksestä puhutuessa luonneet, että ehdotus saatetaan tällä istuntokaudella äänestettäväksi.

Ranskan naiset tietysti toivovat Yhdysvaltain presidentin lausunnon vaikuttavan Ranskassa sen, että hal-

litus, seuraten Yhdysvaltain esimerkkiä myöntää naisille sellä äänioikeuden.

Jokohan presidentti olisi saanut käännetyksi ne kolme senaattoria, joiden äänet välttämättä tarvitaan, ennenkuin asia ratkeaa naisten eduksi. Äänioikeuslitoon naiset ovat lähettäneet lähetystön toisensa jälkeen presidentin luo, vaalien hänen myötävaikutustaan aslassa. Naiset ovat selittäneet Yhdysvaltain naisten käyvän levottomiksi tyytymättömyydestä ja odotuksesta, josta voi olla vakavia seurauksia. Heitä vaaditaan kallekka lainkuulaisuutta ja uhrauksia eikä myönnetä mitään vastaavia oikeuksia. Naiset eivät tyydy enää hiljaisina sletimään oikeudettomuuslaan, silloin kuin heidän velvollisuutensa ovat yhtä raskaat kuin miehenkin, selittävät naiset.

Mielle työläisnaisille merkitsee mahdollisesti pian myönnettävä naisten äänioikeus paljon. Sen oikeuden avulla voimme mekin lausua ajatuksemme niistä laeista ja säädöksistä, joita meitä ja lapeiamme varten laajitetaan. Ryhtykäämme siis viivyttämättä kaikkialla hankkimaan kansalaisoikeuksia ja valmistakkaamme itseämme tuon tärkeän asean käyttöön luokkamme hyväksi.

Vastaako alinpalkka nykyisiä elinkustannuksia?

Samalla aikaa kun sota-ajan työkomitea määritteli miehen keskimääräiseksi palkkatasoksi \$1,400—\$1,600 vuodessa ja suositteli naisille maksettavaksi samasta työstä samanlaisia palkkoja on Californiassa ja Oregonissa astunut voimaan uusi naisten alinpalkkalaki, joka ei vastaa läheskään nykyisiä elinkustannuksia. Uuden alinpalkkalan mukaan ovat naisten palkat nousseet ainoastaan 25—30 prosentilla joitakin vuosia sitten tehdyistä palkkoista. Elinkustannukset ovat nousseet niin naisille kuin miehillekin sadalla prosentilla ja enemmänkin. Miksi siis eivät palkat ole nousseet samassa suhteessa? Siksi, että työläiset eivät ole itse kyllin tehokkaasti valvooneet palkkojensa nousua. He eivät ole järjestymisen kautta eivätkä muutenkaan, valtioiden u. s. teollisuushyvinvointi komissionien kautta pakottaneet työnantaja maksamaan elinkustannuksia vastaavia palkkoja. Sitäpaitsi noissa kondensioissa ei tule työläisten ääni muuten suuresti kuuluville, paitsi jos työläiset ovat lujan järjestön avulla pakottamassa vaatimuksiansa perillejään. Noissa komissionoissa tavallisesti on yhtä

monta edustajaa työnantajilla, työläisillä ja yleisöllä. Työläisten edustajat ovat siis vähemmistössä, sillä yleisön edustajat ovat usein yhtä mieltä työnantajien edustajien kanssa, siksi, että he usein ovat lääkäreitä tai muita keskiluokkalaisia. Siksi näiden komissionien määrittelemät alinpalkkalait ovatkin juuri sellaisia kuin ne tavallisesti ovat, että ne turvaavat mahdollisimman suurella määrällä työnantajien etuja.

Oregonin uuden alinpalkkalan mukaan tullaan naislyöläisille teollisuus-, kannutus- ja pesulatokeissa, ravintoloissa ja hotelleissa maksamaan \$11.60 viikolta. Ammattitaitoiset kauppalvelijattaret tulevat saamaan \$11.10 viikolta ja ammattitaidottomat tulevat saamaan vuoden hirtteluajalla ainoastaan \$7.20 ensimmäiseltä kuukaudelta, \$8.40 seuraavalta kolmelta ja \$9.60 seuraavalta neljältä kuukaudelta. Siis työnantajalla on tilaisuus pitää aina pieniä palkkoja työvoimaa jos tahtoo, sillä alinpalkkalaki voi mitä helpoimmin kiertyä. Miten voi yhdenoista dollarin viikkopalkalla elää nykyään, jolloin päivän ruoka maksaa vähintään 70 senttiä, asunto vähintään \$6.00 kuussa ja vaatteet ja kengät maksavat kaksi kertaa enemmän kuin pari vuotta sitten.

Useilla työaloilla maksetaan naisille enemmän kuin alinpalkkalaki määrää, mutta tietysti lakia noudatetaan toisilla työaloilla hyvinkin tarkasti. Ja onhan se porvareille edullista, että se on mahdollisimman alhainen sen jälkeen kun aika huononee.

Washingtonin naisten alinpalkkalakia ei ole kohotettu, vaan on siellä sama palkkavoimassa kuin vuonna 1914. Työläisnaisten taholta on siellä painostettu palkkojen nostamisen välttämättömyyttä.

Ainoa keino millä saada työpalkat vastaamaan vähänkään elinkustannuksia, on työläisten luja järjestäytyminen. "Puulla toinen toisen asiaa," sanoo suomalainen sananlasku, ja se pitää palkkansa näihin työpalkoista huolehtivien komissioniin nähden.

New Yorkin kuluttajien liitto on tenyt laskelmia naisten elämäntilanteesta New Yorkissa nykyään. Heidän laskujensa mukaan täytyy naisten saada \$11.70 jokaista viikkoa kohden voidakseen pukeutua, syödä ja asua kohtuullisen hyvin ja säilyä siiveillisenä. Siis heidän laskujensa mukaan tarvitsevat naiset lähes neljä dollaria enemmän kuin mitä New Yorkin naisten alinpalkka-

määrä on. Kuka siis vastaa noiden \$8.00 viikkopalkalla elävien tyttöjen siveydestä? Yhdellätoista dollarilla ei vielä elä nykyisten hintojen aikana muuten kuin niin, että juuri hengissä pysyy, joten noiden vieläkin vähemmällä elävien naisten täytyy elääkseen myydä siveellisyytensä leipään; muuta johtopäätöstä ei juuri voi tehdä.

Neekeri-pestijättäret Tulsassa, Okla., ovat perustaneet keskenään unionin ja ovat asettaneet palkkataksoleen \$3.00 päivältä. Sopisipa tuota esimerkkiä valkoistenkin naisten seurata. Pyykinpesu ei ole helpompaa kuin halonhakuakaan, joten siitä sietäisi saada vähintään \$3.00 kahdeksalta tunnilta.

Turkin naisetko pois haaremin suojista?

Turkin hallitus kuuluu järjestellevän työarmeijan naisista, johon se on kehottanut 18 ja 30 ikävuosien välillä olevia naisia värväytymään. Tätä naisten työarmeijaa alkoo hallitus käyttää maanviljelystöhön, teollisuudessa sekä rintaman takana välttämättömiin tehtäviin, kuten ruuanlaittoon ja vaatteidenpesuun. Jokohan Turkin naisille alkaisi koitua vapautuminen sukupuolijärjestyksestä? Jokohan he tulevat saamaan tunnustuksen ihmisinä, eivätkä omalautena?

Naieten maa-armeija

on perustettu Yhdysvaltoihin ja siihen on jo kirjottautunut varsinaisiksi jäseniksi yli kolmetuhatta naista. Kymmeniä tuhansia naisia tulee tekemään maanviljelystötä tämän kesän aikana. Viime kesänä oli jo paljon naisia maanviljelyksissä ja heidän työnsä on kuulemma ollut hyvin tyydyttävää. Ovatpa he osottautuneet etevämmiksi kasvitarhojen hoitajiksi kuin miehet. Englannissa kuuluu naisten maa-armeijan ja lähes kolmesataatuhatta naista. Yhdysvaltain naisten maa-armeijan on yhtynyt jäseniä kaikkia kansalluuksista.

Nais-"släkkärien" jähki

on alettu Wisconsinissa naisten itsensä taholta. Jokainen nainen, joka ei tee jotakin nauttaakseen hallitusta sodassa, saatetaan julkisen halveksimisen alaiseksi ja leimataa "släkkäriksi".

Naisloistenkin työhön ajamista

puuhaavat jotkut hyvin suurella innolla. Eräs luennontaja rouva on kehottanut viranomaisia -kohdista-

Tuulentupasillako?

Ihminen on saavuttanut silloin onnellisuuden huipun, kun hän on tyydyttävästi tyytyväinen elämäänsä. Silloin hän voi helposti joutua haaveilemaan.

Tuollaisessa onnellisuuden tilassa saavutin kotikaupunkiini eräänä lauantaipäivän iltapuolella. Olin juuri lopettanut kaksi viikkoa kestäneen erinomaisesti onnistuneen matkan. — Jos olisi ollut mies, olisin harppinut matkan asemalta majataloon parin kyyvärän mittaisilla askeleilla; olisin oikein hartiavoimalla käynyt portinkahvaan, syössyt ylös portaita omaan huoneeseeni kuin koiran takaa-ajama kisse, jossa sitten olisin singauttanut takin pois päältäni ja vapauttanut kaulani kauluksen ja kaulaauhan kahleista; sitten olisin katsellut ympärilläni kyyvärän pituinen hymy huulillani, samalla kun käteni väistämättä etsivät tupakkaa ja tulitikkua taskustani. — Mutta minähän olenkin vain nainen ja naisen tulee aina käyttäytyä maltillisesti. Sentähden pakotin tanssivat jalani tipsuttelemaan hyvin lyhyillä, napakoilla askelilla ja aivan varovasti asuntoni suuren etuoven, ikäänkuin olisin pelännyt rikkovani sen paksun liipa-

tun ikkunan. — Kuten tavallisesti, oli eteinen täynnä miehiä ja siksi kai vahingossa — aivan vaistomaisesti — vilkasin peiliin, nähdäkseen oliko nenäni pää peitetty-tavanmukaisella punterikerroksella; myöskin jännitin voimani, noustakseni mahdollisimman nopeasti ja kevyesti portaita yläkertaan.

Vihdoin olin oman huoneeni seinien ja katon suojassa. Olin oma herrani. Kiireimmiten vapauduin liioista vaatteistani ja heitin kylmää vettä kasvoilleni. Tunsin suurta tyytyväisyyttä ja olin ilonen. Tahdoin tehdä jotakin — vaan mitä? Samassa kiintvi katseeni kahden viikon posttiin. Sitä olikin aikamoinen pinkka; kirjeitä, lehtiä ja aikakausjulkaisuja. Järjestin ensin kirjeet, sitten kävin käsiksi lehtiin ja julkaisuihin. Latelin eri ryhmiin, kunnes tulin Toverittareen.

Hyvät lukijat, jos olette joutuneet kahdeksi viikoksi aivan muukalaisten joukkoon, ettekä koko tuolla ajalla ole saanut minkäänlaisia uutisia kotona tai tuttaviltanne, niin arvaatte mitä Toveritar tuntui minulle tuolla hetkellä. Tartuin siihen kuin nälkäinen koira lampaan kinkkuun.

Vaivuin mukavimpaan keimutuoliin ja aloin silmäillä Toveritarta. Kuten kaikki tiedätte,

olen erikoisesti kiintynyt tuohon naiskysymykseen. Siksi tartuin ensimmäiseksi "Miehen" onkeen. Tuo ei kyllä ollut ensi kerta — ja tuskimpa viimeinenkään.

Vai niin, että meidän naisten pitäisi tässä laa-taroida sieramme tai tukkia nenämme, ettemme haistaisi naapurien likäläjien löyhkää? — Siihen en minä ainakaan suostu. Juorut juuri luovat yleisen mielipiteen, eli toisin sanoen, tuo yleinen mielipide on juorujen seuloima, pikkumaisuuden valama ja käytännöllisyyden sinnaama. Jos joku tahtoo rikkoo yleistä mielipidetä vastaan, niin kärsiköön omista nahoissaan sen seuraukset. Jos hän tekee sen heikkouttaan, niin sortukoon! Mutta heikot eivät tavallisesti uskalla rikkoo tapalakeja. Sen tekevät ainoastaan ne, jotka uhmaavat vanhoja käsitteitä. Kun he — uhmaajat — ovat kerran lähteneet tienraivaajiksi, niin heidän on myöskin käytöksillään sinuttava tekonsa, eikä haettava sääliä eikä suojaa.

— Niin, onhan tämä meidän pikku lehtemme koko lupaava alkua tällä kahdeksannella ikävuodelle. — Muutin asentoani mukavammaksi. Teki mieleni kohottaa kantapäni ikkunalaudalle, vaan ollen nainen, kietäydin tuosta mukavuudesta. Pakotin mukavuusaitini kompromissin

tapalazien kanssa — samasta syystä, kun suostun pitämään lähteitäni rautatupessa ja kävelen kengillä, joiden kanta on jalan keskiosan alla — ja siis kohotin kantapäni vain pienellä jakkaralla. Kiinnitin hetkeksi katseeni sen vuoririnteen lumiin huippuihin, joka sanoo Columbiajoelle: juokseppas sinä Astorian kautta Tyyneen mereen.

— Jaha. Kahdeksan vuotta on tämä lehtemme tulla tupsutellut luoksemme joka viikko uutena vieraana. Onhan sen puku väliin vaihdettu; joskus vain huuhdeltu ja joskus oikein tarkkattu ja siilitettykin. Nyt se alkaa näyttämään siltä, että se kaipaisi kokonaan uutta puku — tai ainakin lenkinä. Se on uloskasvanut entiset lameensa. Hihat tuskin ulottuvat kyyväräpäihin, esiliina peittää ahtaan tuntuun peittävämmän kohdan, ja siitä huolimatta, että hameen muodit ovat tavattoman lyhyet, ovat Toveritaremme pieneksi jääneet hameet vieläkin lyhemmät. Olemme tietysti kaikki sitä mieltä, että puku sietäisi korjausta. Pitäisi jatkaa hihoja ja hameeseen tulisi kiinnittää jatkkoa, vaan ei ole värkeissä varaa. Siksi saa tämä meidän yhteisen suosikkimme kulkea olkapäät kymärissä, paljaat olkat selän takana piilossa ja polvet koukussa, suojellakseen paljaut-